

Undervisningsbeskrivelse

BØRNE- OG
UNDERVISNINGSMINISTERIET
STYRELSEN FOR
UNDERVISNING OG KVALITET

Termin	Juni 2023
Institution	Herning HF og VUC
Uddannelse	HF
Fag og niveau	Dansk A
Lærer(e)	Johannes Jørgensen
Hold	22rDA

Oversigt over gennemførte undervisningsforløb

Titel 1	Introduktion til litterære genrer – syndefaldsmotivet
Titel 2	Dokumentar
Titel 3	Sprog og grammatik
Titel 4	Selvfremsstilling i sociale medier
Titel 5	Romantikken
Titel 6	Taler og argumentation
Titel 7	Sproglig variation
Titel 8	Det moderne gennembrud
Titel 9	Fortællende journalistik
Titel 10	Nyhedsformidling
Titel 11	Storbyen og lyrikken
Titel 12	Kortfilm
Titel 13	Autofiktion
Titel 14	

Titel 1	Introduktion til litterære genrer - syndefaldsmotivet
Indhold	<p>Mads Rangvind og Mimmi Sørensen: <i>Perspektiver i dansk</i>, s. 17-20 og s.62-85: https://perspektiver.ibog.dansklf.dk/?id=136 & https://perspektiver.ibog.dansklf.dk/?id=p145</p> <p>1.mosebog: <i>Syndefaldsmyten</i></p> <p>Mark Twain: <i>Adam og Evas dagbog</i> (uddrag), 1931</p> <p>Mark Twain: <i>Evas dagbog</i> (uddrag), 1905</p> <p>Helle Helle: "Sit eget system" af <i>Biler og dyr</i>, 2000</p> <p>Anders Bodelsen: "Drivhuset" af <i>Drivhuset</i>, 1965</p> <p>Folkeviser: <i>Lindormen</i></p> <p>Karen Blixen: "Ringene", 1954</p> <p>Christian Lollike: <i>Manifest 2083</i> (drama, 2012) + opsætning (værk)</p> <p>H.C. Andersens <i>Tepotten med metodelæsninger fra Litteraturens veje</i></p> <p>Martin A. Hansen: <i>Agerhønen</i>, 1947</p> <p>Peter Seeberg: <i>Hjulet</i>, 1962</p> <p>Albert Camus: <i>Sisyfos-myten</i>, 1942</p> <p>Barbara Kjær-Hansen m.fl.: <i>Litteraturhistorien – på langs og på tværs</i>, ibog, p. 129ff</p> <p>Liselotte Henriksen: "Eksistentialisme i dansk", <i>Systime</i> (ibog), p. 128, 244, 245, 298</p>
Omfang	Ca. 30 lektioner
Særlige fokuspunkter	<p>Klasseundervisning/forforståelse/fortolkningshypotese/analyse og fortolkning/syndefaldsmotiv/motiv og tema/fortællertyper, ydre og indre personkarakteristik/flade og runde personer/miljøkarakteristik/tekstens konkrete niveau og tekstens abstrakte niveau samt det symbolske niveau/intertekstualitet/perspektivering</p> <p>At udtrykke sig præcist, nuanceret og formidlingsbevidst mundtligt, skriftligt såvel som multimodalt</p> <p>At anvende centrale skriftlige fremstillingsformer (herunder redegøre, diskutere, analysere, fortolke og vurdere) med formidlingsbevidsthed.</p> <p>At analysere, fortolke og perspektivere fiktive og ikke-fiktive tekster</p> <p>At demonstrere viden om fagets identitet og metoder</p> <p>At kende til og anvende:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Grundlæggende litterær analyse: Fortolkningshypotese, motiv, tema, fortæller, synsvinkel, person- og miljøkarakteristik, intertekstualitet og perspektivering

	<ul style="list-style-type: none">• Værklæsning: Læseteknikker• Skriftlighedsforløb: Redegørelse, personkarakteristik, citatteknik (pointe, citat, kommentar), kreative skriveopgaver, inddragelse af Ai
Væsentligste arbejdsformer	

Titel 2	Dokumentar
Indhold	<p><i>Den iscenesatte virkelighed: p126-128, 130, 154-166, 168, 170-174, 177-179, 184, 189</i> <i>TV!TV!TV! – den iscenesatte tv-virkelighed(afsnit 24, DR 2011(CFU)</i> <i>Dox: ”Definition, autenticitetsmarkører og etik”, s.16-26</i> <i>Krydsfelt: Om dokumentargenrer: Sociologisk, portræt, institution, sagsorienteret, s.298-300</i> <i>Krydsfelt: Om fortælleformer: Den poetiske, den interaktive, den observerende og den autoritative, s.300-301.</i></p> <p>Kernetekster: <i>Testamentet, 2011, Filmcentralen (medieværk)</i> DR 2017: <i>Børnene på psyk</i>, afsnit 1, (CFU: 00.00-04.17) Kasper Torsting: <i>Rocket Brothers</i>, 2003 DR 2012: <i>Fattige danske børn – Den usynlige arv</i>, (CFU: 00:00-03.50) Lars Engels: <i>Natlæger på Vesterbro</i>, 1990, <i>Havregrød til Egon</i>, DR 1995 <i>TV2: Den sorte boks, Mysteriet om Kim</i>, 2006</p>
Omfang	20 lektioner
Særlige fokuspunkter	<p>Dokumentargenren og undergenrer; herunder den sociologiske dokumentar, portrætdokumentaren, institutionsdokumentaren og den sagsorienterede dokumentar Fakta- og fiktionskoder Filmiske virkemidler; herunder billedudsnit, perspektiv, kamera-bevægelse, lys og lyd, klipning. Dramaturgi og dramaturgiske modeller Fortælleformer; herunder autoritativ, poetisk, interaktiv, observerende Autenticitetsmarkører Iscenesættelse, troværdighed og autenticitet n iscenesatte virkelighed, genopfriskning fra første år om filmiske virkemidler, fakta- og fiktionskoder Analyse af levende billeder: billedudsnit, perspektiv, komposition, kamerabevægelser, point of view, lys/farver, forløbsstruktur og lyd</p>
Væsentligste arbejdsformer	Klasseundervisning, gruppearbejde, pararbejde, skriftlige øvelser, fremlæggelser, projektarbejde, dokumentaranalyse

Titel 3	Sprog og grammatik
Indhold	<p>Berit Riis Langdahl m.fl: <i>Krydsfelt</i>, s.190-214 Forskellige kommateringsopgaver Forskellige ordklasse-opgaver Grammatikøvelser i <i>Styr på sproget</i> Klaus Rifbjerg: "Livet i badeværelset", 1963 Peter Seeberg: Biografi af en snegl, 1981 Morten Søndergaard: <i>Ordapoteket</i>, 20??</p> <p>Ordklasser: https://sproget.dk/leg-og-ler/grammatik-for-dummies/ordklasser-1 Eget materiale (mestendels fra Sprogets veje)</p>
Omfang	15 lektioner
Særlige fokuspunkter	Ordklasser, semantik, syntaks, aktive og passive sætninger, helsætninger og ledsætninger, hypotakse og paratakse, tegnsætning, sprogbrug og funktion, sproghistorie
Væsentligste arbejdsformer	Klasseundervisning Gruppearbejde Individuelt Skriftligt arbejde

Titel 4	Selvfremsstilling på sociale medier
Indhold	<p>Hougaard, Tina Thode m.fl. "<i>Sprog I sociale medier</i>", s. 57-62</p> <p>Rangvid, Mads og Sørensen Mimi: <i>Perspektiver i Dansk</i>, s. 90-103 (https://perspektiver.ibog.dansklf.dk/?id=p143)</p> <p><i>Uploaded</i>, kampagnefilm fra Medierådet for børn og unge, 2017</p> <p>Kasper Bjerre: to digte fra <i>Svovl</i>, 2016</p> <p>Caspar Eric: "jeg har en samtale", fra <i>7/11</i>, 2014</p> <p>Fie Laursens video "Min ærlighed"</p> <p>Uddrag af kommentarspor fra Fie Laursens video "Min ærlighed"</p> <p>Herman Bang: <i>Foran alteret</i>, 1880</p>
Omfang	12 lektioner
Særlige fokuspunkter	Selvfremsstilling, sociale medier, frontstage og backstage, middle region, identitet i praksis og over tid, face, facework, facetrussel, sproghandlinger, undertekst
Væsentligste arbejdsformer	Klasseundervisning Gruppearbejde Informationssøgning via Internettet Skriveøvelser

Titel 5	Romantikken
Indhold	<p>Adam Oehlenschläger: <i>Guldhornene</i>, 1802, og <i>Fædrelandssang</i>, 1819 Schack von Staffeldt: <i>Indvielsen</i>, 1804 H. C. Andersen: <i>Danmark mit fædreland</i>, 1850, <i>Klokken</i>, 1845, <i>Skyggen</i>, 1855 Steen St. Blicher: <i>Sildig opvaagnen</i>, 1828 N. F. S. Grundtvig: <i>Danmarks trøst</i>, 1820 Caspar David Friedrich <i>Abbediet i egeskoven</i></p> <p>Platons hulelignelse, www.youtube.com <i>Litteraturens veje: om romantikken</i> Steen Beck og Tony Andersen: <i>11: Klokken</i>, Podcast om Andersen-eventyr</p>
Omfang	30 lektioner
Særlige fokuspunkter	<p>Genre- og periodebevidsthed med bl.a. universal- og nationalromantik, organismetanke, panteisme, nyplatonisme, dualisme, guldalder, poetisk realisme, romantisme Sammenhængen mellem litterære strømninger og politiske og kulturelle strømninger i perioden, samt litteraturens internationale påvirkning. At udtrykke disse kendskaber. Skærping af tekstanalytiske kompetencer. Perspektivering til historisk og samfundsmæssig udvikling Den upålidelige eller utroværdige fortæller Den sproglige opmærksomhed ved nærlæsninger øges.</p>
Væsentligste arbejdsformer	<p>Klasseundervisning Gruppearbejde Fremlæggelser Skriftligt arbejde Virtuelle arbejdsformer</p>

Titel 6	Taler og argumentation
Indhold	<p>Rangvid, Mads og Sørensen Mimi: <i>Perspektiver i Dansk</i>, p.175-190 – med tilhørende artikler (https://perspektiver.ibog.dansklf.dk/?id=p175, https://perspektiver.ibog.dansklf.dk/?id=p184)</p> <p>Poul Nyrup Rasmussen: ”Tale ved SID’s kongres”</p> <p>Greta Thunberg: ”Tale ved klimamarchen 2019”</p> <p>Leonardo DiCaprio: ”Tale i FN” (antologi <i>Perspektiver i dansk</i>)</p> <p>Nature is Speaking: https://www.conservation.org/nature-is-speaking (mediemæssigt perspektiv, Julia Roberts nævnt i grundbog)</p> <p>Antoine Leiris: ”I får ikke mit had” og ”Brev til Melvil” i <i>Perspektiver i dansk – antologien</i></p> <p>Frederiks bryllupstale til Mary, 2004</p> <p>Christians tale i Thomas Vinterbergs Festen <i>Before the Flood</i>, 2016</p> <p>George Bushs tale 9/11</p> <p>Lars Løkke Rasmussens tale ved en mindehøjtidelighed foran den franske ambassade i København, 15. november 2015</p>
Omfang	30 lektioner
Særlige fokuspunkter	<p>Mundtlighed og kommunikation, retorik og argumentation</p> <p>Kerneteksterne koncentrerer sig om det sproglige stofområde, hvor de supplerende tekster åbner for de andre perspektiver.</p> <p>Talegenrer, Ciceros pentagram, appelformer, stilistiske figurer, argumentationsmodel og argumentationsgreb</p>
Væsentligste arbejdsformer	<p>Klasseundervisning</p> <p>Gruppearbejde</p> <p>Fremlæggelser</p> <p>Skriftligt arbejde</p>

Titel 7	Sproglig variation
Indhold	<p><i>Yallahrup færgedy</i>, DR 2007: https://www.youtube.com/watch?feature=player_embedded&v=g8-PPjpDK78</p> <p>Marjaneh Bakhtiari: "Kald det hvad fanden du vil" (uddrag), 2005</p> <p>Jeff Mathews, <i>Halality</i> (uddrag)</p> <p>Georg Metz: "Intermetzo: En tur med Karen J." (uddrag), <i>Information</i>, 2007</p> <p>Per Højholt: Gittes monolog om Information (uddrag), 1981</p> <p>Ludvig Holberg: <i>Jean de France</i>, (uddrag), 1723</p> <p>Christina Hagen: "Harlem, New York", 2012</p> <p>Eksempler fra <i>Rytteriet</i>, <i>Linda P</i>,</p> <p>Mads Rangvid og Mimi Sørensen: <i>Perspektiver i dansk</i>, 2018, s. 192-203: https://perspektiver.ibog.dansklf.dk/</p> <p>"Om -lekter" fra www.dialekt.dk - lærergennemgang</p>
Omfang	20 lektioner
Særlige fokuspunkter	<p>Dialekter, sociolekt og multietnolekter</p> <p>Sproglig stil</p> <p>Talesprog og skriftsprog</p> <p>Syntaks, forvægt og bagvægt, para- og hypotakse</p> <p>Kodeskift, kommunikativ kompetence</p> <p>Forholdet mellem sprog og identitet</p>
Væsentligste arbejdsformer	<p>Klasseundervisning</p> <p>Gruppearbejde</p> <p>Informationssøgning via Internettet</p> <p>Skriveøvelser</p>

Titel 8	Det moderne Gennembrud
Indhold	<p>Henrik Pontoppidan: Af "Ane-Mette", 1886 Henrik Pontoppidan: "Naadsensbrød", 1887 Henrik Pontoppidan: "En stor dag", 1891 Amalie Skram: Af "Constance Ring", 1885 Herman Bang: "Frøkenen", 1883 Herman Bang: "Pernille", 1887 Erik Henningsen: "Barnemordet", 1886 Helle Helle: <i>Rester</i>, 1996</p> <p>Supplerende: Barbara Kjær-Hansen m.fl.: <i>Litteraturhistorien på langs og på tværs</i> (ibog): p125, p138, p139, p140, p141 og p142 (https://litthist.systime.dk/) Mimi Sørensen m.fl.: <i>Brug litteraturhistorien</i> (ibog): p186, p189 og p191 DR: <i>Der skal ydes før der kan nydes, 1849-1880</i>, 2015 (dokumentar) Oplæg om Det moderne gennembrud: https://www.youtube.com/watch?v=n7Z4Iqvr2pg "Guide til skriftlig dansk", ibog fra systime https://guidetilskriftligdanskihf.systime.dk/ Billeder fra den danske provins: Herman Bang": https://litteraturensveje.systime.dk/?id=617&L=10 Dansksiderne.dk om minimalismen: https://dansksideerne.dk/index.php?id=7029</p>
Omfang	20 lektioner
Særlige fokuspunkter	<p>Genre- og periodebevidsthed (naturalisme og impressionisme, dertil sammenligning med minimalismen, træning i den litterære analyse) mellem litterære strømninger og politiske og kulturelle strømninger i perioden, samt litteraturens internationale påvirkning. At udtrykke disse kendskaber. Skærping af tekstanalytiske kompetencer. Perspektivering til historisk og samfundsmæssig udvikling Den sproglige opmærksomhed ved nærlæsninger øges.</p>
Væsentligste arbejdsformer	<p>Klasseundervisning Gruppearbejde Informationssøgning via Internettet Skriveøvelser</p>

Titel 9	Fortællende journalistik
Indhold	<p><i>Fire sekunder</i>, Line Holm Nielsen, Berlingske tidende, 2003 <i>Den barmhjertige samaritaner</i>, Anne-Mette Gravgaard, Kristeligt Dagblad, 2008 "Bruderov", Hanne Mølby Henriksen, <i>Weekendavisen</i>, 2005 "Eksemplarisk analyse af Bruderov", i Søren Skjold Boy: <i>Den journalistiske fortælling</i>, 2015, s. 59-64 <i>Ekspllosionen</i>, Henrik Cavling, Dagsavisen, 1882 Nyhedsreferat af eksplosionen ved Donse krudtværk, Morgenbladet, 1882 <i>Da massemanden mødte Jesus</i>, Knud Brix, Weekendavisen, 2020 <i>General Butt Naked</i>, Radio24syv og Knud Brix, podcast, 2020 <i>Det her er Taleban-land</i>, Carsten Jensen, <i>Information</i>, 2009 <i>Drapa</i>, Gerður Kristny, 2017 Skønlitteratur på P1, interview med forfatter og oplæsning af <i>Drapa</i></p> <p>Supplerende:</p>
Omfang	20 lektioner
Særlige fokuspunkter	<p>Podcast og genrens særlige karakteristika Udvikle og demonstrere tekstanalytiske kompetencer med henblik på bl.a. nyhedskriterier, virkemidler i billeder og ord, fakta/fiktion og interviewroller Genrekendskab med dens samfundsmæssige baggrund, udvikling af new journalism, fortællerinstanser, sproglige billeder og figurer, objektivitetskriterier, nyhedskriterier og genrer, fakta- og fiktionskoder, Komposition og fortæller-forhold, tredje fortællemanér. Fremstillingsform, Sprog og stil, Formidlingssituation, Vinkling/holdning</p>
Væsentligste arbejdsformer	<p>Klasseundervisning Gruppearbejde Informationssøgning via Internettet Skriveøvelser Redemieringsøvelser</p>

Titel 10	Avisjournalistik
Indhold	<p>Rangvid, Mads og Sørensen Mimi: <i>Perspektiver i Dansk</i>, p. 232-241 – med tilhørende artikler (https://perspektiver.ibog.dansklf.dk/?id=p232)</p> <p>Håndbog til dansk om avistyper: https://hbdansk.systime.dk/?id=c668.</p> <p><i>RokokoPostens</i> artikel om løsningen af Syriens flygtningekrise</p> <p><i>De uaktuelle nyheder</i> med Mikael Bertelsen: https://www.youtube.com/watch?v=ZsCovtzmye0</p> <p>Avisforsider fra KD og EB ifm. Bin Ladens død</p>
Omfang	16 lektioner
Særlige fokuspunkter	Avistyper; stofområder; avisers emneområder og vægtning af samme i de enkelte aviser; nyhedskriterier; komposition – ydre og indre; genrer; vinkling af stoffet, Clickbait og fakenews, satire, minervamodel, fiktionisering og autenticitetsmærker.
Væsentligste arbejdsformer	<p>Klasseundervisning</p> <p>Gruppearbejde</p> <p>Informationssøgning via Internettet</p> <p>Skriveøvelser</p>

Titel 11	Storbyen og lyrikken
Indhold	<p>Martin Andersen Nexø <i>Hjemstavn</i> Jeppe Aakjær: <i>Når rugen skal ind</i> Johs. V. Jensen: <i>Ved Frokosten</i> (1906) Fillipo Marinetti <i>af: futurismens manifest</i> Emil Bønnelycke: <i>Gaden, Aarhundredet</i> Tom Kristensen: <i>Angst, Det blomstrende slagsmål, En Damper, en Djunke, en Sampan</i> Rudolf Broby Johansen: <i>Blod</i>, 1922 (værk) Max Beckmann: <i>Natten</i> Rose Eken: "Frokost" (Glaseret ler, 2015) Dansk Folkeparti: "Vi holder af Danmark" (Kampagneplakat, 2018) Bjørn Rasmussen: <i>Forgabt</i> (2021, uddrag) Lone Hørslev: <i>Dagene er data</i> (2018, uddrag) Mette Moestrup: <i>DØ, LØGN, DØ</i> (2012, uddrag)</p> <p><i>Supplerende:</i> Lærerskrevet handout om lyrikanalysen fortrinligheder (lyrikeksempler af Tove Ditlevsen, Adam Oehlenschläger, Emil Aarestrup) – baseret på</p>
Omfang	20 lektioner
Særlige fokuspunkter	<p>Tekster efter 1870, litteraturhistorie, lyrikanalyse. At sætte tidlig modernisme ind i en litteraturhistorisk sammenhæng. Tidlig modernisme med fokus på lyrik, 1920'erne og storbyen som tema. Mellemkrigstidens ismer, såsom futurismen og ekspressionismen, og markante digtere. Lyrikanalyse med fokus på: Fortællerform, fortællerforhold og komposition, sproglige virkemidler. At sammenholde lyrikken og dens funktion i forhold til samtiden. Faglige mål: - udtrykke sig præcist, nuanceret og formidlingsbevidst mundtligt, demonstrere indblik i sprogets funktion og variation, herunder dets samspil med kultur og samfund - anvende centrale mundtlige fremstillingsformer (herunder holde oplæg og argumentere for et synspunkt) med formidlingsbevidsthed</p>
Væsentligste arbejdsformer	<p>Klasseundervisning Gruppearbejde Informationssøgning via Internettet Skriveøvelser</p>

Titel 12	Kortfilm
Indhold	<p>Richard Raskin <i>7 parametre i den fortællende kortfilm</i> Richard Raskin <i>Fortællekunst i kortfilm</i>, 1999 “Kortfilm – filmiske virkemidler”, DR. Om filmens dramaturgi, https://filmcentralen.dk/gymnasiet/filmsprog/filmens-dramaturgi Guide til skriftlig dansk, Systime (ibog), p. 776 <i>Seven minutes in the Warsaw ghetto</i>, 2012 <i>Mother doesn't Bowl anymore</i>, 2010 <i>Tenner</i>, 2010 <i>Lovefield</i>, 2008 <i>Tyren</i>, 2003 <i>De beste går først/United we stand</i>, 2002</p>
Omfang	20 lektioner
Særlige fokuspunkter	<p>Den iscenesatte virkelighed, genopfriskning fra første år om filmiske virkemidler, fakta- og fiktionskoder Analyse af levende billeder: billedudsnit, perspektiv, komposition, kamerabevægelser, point of view, lys/farver, forløbsstruktur og lyd Dramaturgiske virkemidler som suspense-surprise, set-up-pay-off Kortfilmen og dens karakteristika, herunder Raskins syv parametre for fortællingen</p>
Væsentligste arbejdsformer	<p>Klasseundervisning Gruppearbejde Informationssøgning via Internettet Skriveøvelser</p>

Titel 13	Autofiktion
Indhold	<p>Virkelighed og fiktion: selvbiografisme (fra litteraturprotalen.systeme.dk) ”Hvem er jeg?”, EkstraBladet, 05. februar 2001 Claus Christensen og Peter Jensen: <i>Livsværk – Det selvbiografiske i ny dansk litteratur</i>, 2008 (s. 11-29) Carsten Andersen: ”Barndom i billeder”, interview med Christina Hesselholdt, Politiken, 1998 Christina Hesselholdt: ”Månestrålesofaen” og ”Badekarret”, fra <i>Hovedstolen</i>, 1998 Jørgen Leth: <i>Det uperfekte menneske</i> (2005, uddrag om kokkens datter) Maria Cuculiza: ”Du er en gammel gris”, Ekstra Bladet, 02. oktober 2005 Jens Christian Grøndahl: ”Et forsvar: Måske er Leth naiv, men ikke som forfatter”, Politiken, 09. oktober 2005 Thomas Korsgaard: ”Hvis der skulle komme et menneske forbi” (2017, uddrag s. 121-133) Interview: »Lige om lidt kommer katastrofen. Lige om lidt eksploderer min far«, Politiken, 28. januar 2017 ”Ekspert om debutroman: Hvor skal grænsen trækkes mellem fiktion og virkelighed?”, Politiken, 9. februar 2017 ”Lillebror om debutantforfatter: »Det er usandt og for groft«”, Politiken, 9. februar 2017</p>
Omfang	20 lektioner
Særlige fokuspunkter	<p>Træning i litterær analyse Selvbiografi, selvbiografisme, autofiktion Paratekst Offer-bøddel-medløber Dobbelkontrakt Iscenesættelse af erindringsstof Fiktion og virkelighed</p>
Væsentligste arbejdsformer	<p>Klasseundervisning Gruppearbejde Informationssøgning via Internettet Skriveøvelser</p>

